

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svote inrankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Peterburg 23. novembra. Dne 21. novembra je bil večerni napad Turkov na tretjo baterijo na Nikolajeveji gori odbit, kasneje se je kanonada nadaljevala.

Carigrad 23. novembra. Mehemet-Ali poroča, da je prišel v Orhanje. Šakir paša mu je sporočil, da so bili Rusi v nemcem boji pri Iviadzi blizu Etropola tepeni.

Carigrad 23. novembra. Ruski poveljnik v Deve-Bojunu je Muktar-paši v Erzerum poročil, da je Kars padel, in da ruska obsedna armada maršira na Erzerum, ter ga je pozval, naj Erzerum izroči, da se mesto ne razdeva in kri ne preliha. Muktar je baje odbil ta poziv.

Vojska.

Mimo velikanskih izgub, ki jih imajo Turki v vojski vsled pobitij, ujetij in boleznij — postavljajo še vedno vojske na noge, tako da bode Rusom še res morda precej mnogo dela ostalo, predno jih zlomijo.

Mehemet-Ali je prišel z veliko novo vojsko iz Sofije v Orhanje, od koder bode poskušal proti Plevni Osmanu na pomoč prodirati. Tu je kmalu boj pričakovati.

Da je Kars padel, to povedo in so zvedeli carigradski Turki še le zdaj! Hitro niso. Ali če bode kje v kakem predstražnem boji par sto Rusov ranjenih, precej jih bodo še tist dan po telegrafu multiplicirali na ves svet.

Zanimivo je, da v Carigradu ne vedo še za gotovo, ali je Muktar poziv, naj se uda za Erzerumom, res odbil ali ga nij. Turški telegram denes pravi, da ga je „baje“ odbil (soll abgelehnt haben). To je znak, da je zveza mej osredkom in vojskami v Turčiji uže jako slaba in podrta.

Srbsk glas o bulgarskem narodu.

Srbski „Istok“, pišoč o vojnem položaju na Bulgarskem, pravi mej družim: „Iz srca Bulgarske, kjer se popevajo sedaj slovanske bojne pesni in kjer se preliha kri za svobodo in sveto slovansko reč, prihajajo nepričakovana poročila. Nij naroda, kateri bi bil toliko trpel, kakor bulgarski. Vsaka ura njegovega življenja je čaša otrova, ki se po njem zliha. Pod turškim jarmom so zgubili vse, kar so še imeli: odkritosrčnost in narodno zvestobo, kakor tudi solidarnost z družimi Slovani. Roka zbesnelih pravovernih (Osmanov) je delovala tako mej Bulgari, da je denašnje bulgarsko pokoljenje samo slaba senca onih bulgarskih sinov, ki so jednoč Carigrad vladali. Ali ta narod, kateremu se pokazuje pot k svobodi z belega severja, od angelskih zaščitnikov Slovanstva in kateremu

napokuje slavna bodočnost, ta narod sedi s prekrizanimi rokami, meša se s Turki, ko se bližajo Rusi in opravlja službo turškega zvedača, goljufaje ruske naredbe. To je zares grozno! Bulgarski narod potrebuje samo roko stegniti, da bi si pridobil svobodo. 5 milijonni narod, kateri bi mogel najmanj 300.000 bojevalcev postaviti na polje in pod skušenimi ruskimi voditelji in njihovim orožjem bojevati, dvori sultanske moči. Nij več Bulgarov, katerih srce bi tolklo za svobodo: ljudje so tam odmrli. Ne pravimo, da so to Bulgari sami zakrivili, ne, mi jih ljubimo kakor brate in jokamo ž njimi nad njihovim suenstvom, samo ko bi tudi oni hoteli. To vse pa pravimo za to, ker nas boli, ko vidimo, da jim slovanski osvoboditelj, z daljnega severa došli Rus, pomaga, a oni sami se pred njim skrivajo. Sramota, strašna sramota! Roka se nam trese v trenutku, ko pišemo te vrstice in prosimo Boga, da bi zopet razsvetlil bulgarski narod. Še je čas! Še morejo Bulgari dokazati, da so vredni svojega Samuela in Atena! Zima se bliža in pričinja se zimska kampanja, — Bulgari, še je čas za vas, da se pokazete na strani svojih osvoboditeljev! Kar se pak Srbske tiče, to!“ S—n.

General-lajtenant Nikolaj Nikolajevič Obručev.

General-lajtenant Obručev, kateri je naredil vojni plan za azijsko rusko vojsko in zdaj k generalnemu štabu v Bulgarijo prišel, je bil rojen l. 1830. Odgojeval se je v prvem kadetskem oddelku, ter je bil l. 1848 povišan v Izmajlovski polk telesne straže. Leta 1852 stopi on v carsko vojno akademijo (zdaj Nikolajevska akademija generalnega štaba), kjer izvrstno dokonča tečaj in njegovo ime se vpiše v mramorno ploščo. Ko ga prestavijo v generalni štab kot divizijskega stanodelnika (Quartiermeister) druge gárdine divizije, začne Nikolaj Nikolajevič svojo delavnost na vojnem učenem poprišču. Sprva je adjunkt-profesor za vojno statistiko v Nikolajevskeji akademiji generalnega štaba, potem pa profesor za katedro istega predmeta. L. 1859 je bil imenovan za polkovnika, kot načelnik divizijskega štaba. V 1861. letu se je udeleževal pri vojnem učenem društvu s častjo opravnika in členu, potem je bil pa povišan v general-majorja, ter je upravljal zadeve omenjenega društva. L. 1871 je bil Nikolaj Nikolajevič prištet mej spremstvo njegovega veličanstva. Znanje v vojnih zadevah in resni trud k daljnemu obdelovanju in dopolnovanju se očitno kaže tudi v njegovih literarnih delih. On je napisal nekaj knjig o tem predmetu, tako na pr. „Pregled rokopisov in tiskanih spominkov, ki se ozirajo na zgodovino vojne umetnosti po 1725. l.“ Poskus zgodovine vojne umetnosti v

Rusiji“, itd. Zarad te znanosti je bil Nikolaj Nikolajevič pozvan udeležiti se preobrazovanja v vojaških rečeh, kakor: bil je zraven, ko so se odločevali opravki o prepisu vojakov stolice 10. decembra 1869 l., v komisijah ob organizaciji vojsk, da razdela novo vojno dolžnost v carstvu in v kraljestvu poljskem, potem v komisijah, da se sestavi novo položenje o rezervi, mestnih in založnih vojskah in o deželnej brambi. Kakor od kraja rečeno, je general-lajtenant Nikolaj Nikolajevič Obručev izdelal plan, po katerem je bila razbita armada Muktar-paše v Aziji. Bog mu daj enako srečo tudi zdaj, ko je pozvan v štab podunavske armade v Bolgariji, da nadomestuje Nepokojščikega.

Opazke.

III.*)

Pri rešavanji izhodnjega vprašanja sta ruska vlada in narod dva faktorja, čim bolje poznavanje katerih je neobhodno potrebno tudi nam, ker nij dvoma, da se bodo razmere ostalega Slovanstva k ruskemu vsled sedanjih dogodkov znatno spremenile ter zadobile še večjo važnost, nego so jo imele do sedaj. O končnem vspehu ruskega orožja se torej ne dvomi, vpraša se pa, kako se bodo najbrž odnosili ruska vlada in narod k terjatvam onih slovanskih narodov, ki priznavajo, da so njihovi interesi neposredno zvezani z rešenjem izhodnjega pitanja, kakor je to gotovo tudi pri hrvatskem? —

Na zapadu navadno prav mnogo očitujejo ruskej državnej obliki, ne oziraje se dosti na vprašanje, je-li Rusija drugače mogla dospeti do denašnjega pomena? je-li uže dozorela toliko, da more brez nevarnosti nastopiti pot, po katerem gredo zdaj bolj ali menj vsi zapadni narodi? Na prvo odgovorja ves smisel ruskega državnega razvitja, da je kristalizacija okolo Moskve vsled „samodržavija“ se počela in rastla, in da je sledeča potem petrogradska doba le bujnija, ker se je v njej začel družiti narodni element s zapadno omiko. Se ve da, tudi tu nij šlo vselej vse pravilno in zdravo: mnogoštevilne krajnosti samodržavnega razvitja so mari večkrat ustavljale obči napredek. Ali denašnja Rusija nam vendar dokazuje, da se razvija državna misel kljubu vsem velikim zmotam ruskih vladarjev in državnikov do sedaj tako srečno, da si je brez dvoma zavarovala sedanost in bodočnost.

Vse rusko državno življenje uže zdavnaj nosi v sebi zmirom bolj razvijajoče se zadatke širokih zadač, iz katerih so le nekatere srečno rešene. Mej nerešenimi zajemlje morda prvo mesto izhodnje vprašanje. Če tudi nij nastalo — kakor je trdil ondan F. Dostoevskij

*) Glej štev. 231 in 244.

— uže s početkom moskovskega carstva, vendar je stareje nego se navadno misli, in Petrova oporoka bi imela vsaj svojo raison d'être.

Do sedaj ruska vlada še nij bila nikoli popolnem pripravljena, da reši to vprašanje, ni sedaj, ko so jo — kakor je znano — okolnosti prisilile na vojsko. Še menj pa je bilo in je pripravljeno rusko občinstvo: ono je bilo posvetilo vse svoje sile na notranje svoje prerobenje. Ali vse to ne zadržava ni vlade ni naroda, da bosta tem odločneje rešavala vprašanje, čem večjih žrtev bode stala ta blaga odločitev.

Ne dvomi se pa, da bode mej prvimi rezultati sedanje vojne povečana težnja v Slovanstvu, da se nam pojasni in razširijo pojmi o vzajemnih odnosih. Ona bode s silo dogodkov prodrla tudi v ruske vladne kroge, veliko bolj odločno nego je prodirala do sedaj, ko se je v tem oziru precej pogosto opazala pri ruske diplomaciji neka škodljiva neodločnost, iztekajoča nekako iz strahu pred idejami. Tedaj bode ozko spletanje brambe ruskih interesov in zadač na pr. z verskimi momenti malo po malo jelo umikati se bolj širokemu, slovanskemu.

Še jači napredek v takem smislu pa smo pričakovali v ruskem občestvu. V njem kipi obilo sil, uporno težetih, da si dobe rabo na korist občemu napredku. Razupiti nihilizem ne dokazuje nasprotnega, rodil se je marjavo za to, ker vlada bogatim silam nij dajala potrebnega izhoda. In če tudi se ne da tajiti, da je nihilizem žalostna prikazen ruskega življenja, sme se vendar reči, da tudi zlato pri čiščenju izmeče umazano peno in da je ravno nihilistična pena očiten priznak, da se pod njo skriva zlato. Ruski nihilizem je torej — rekel bi — produkt mladostnega, neizkušenega ali vendar idealističnega obupavanja, idealističnega kljubu surovej obliki, ki se je mnogim kazala za čisti materijalizem.

Je pa, — kakor je nam vsem znano — tudi na zapadu neka vrsta nihilizma brez vsake idealistične osnove, čegar edini ideal so denarji. Sledov takega nihilizma ima zapadno življenje veliko več nego se priznava, in ravno v njih je prava nevarnost za vsako daljno kulturno razvitje.

V ruske literaturi nij sledu temu. Zapadniki, slovanofili, radikali, vsi teže za napredkom celokupnega naroda, ter se ločijo le po sredstvih, s katerimi žele doseči namen. Za to vlada tudi glede izhodnega vprašanja v glavnih točkah enako mnenje: zapadniki morajo se namreč kritičneje odnositi k zapadu, slovanofili pa bodo postali praktičnejši, videč, da prva naloga za vse Slovanstvo je v zavarovanju narodnega bitja z obzirom na dosežanje razvitje. Tega obzira sicer neke najnoveje Aksakove izjave še ne kažejo, vendar znajo, da v ruskem narodu verske netrpnosti v obče nij niti v nižjih razredih in da je slovanofilsko učenje še vedno bolj ali manj teorija, katera se bode izpremenila po resničnih potrebah življenja, znaje vse to, smemo se nadejati, da bo ravno sedaj tekoča ruska in slovanska kri jasneje napisala in posvetila nam vsem resnico, da smo bratje, katere vežejo mnogi važni skupni interesi slovanskega napredka.

Smemo torej reči, da pri svojem širokem razvitju bodo najbrž ruska vlada in narod ustavljali se sedaj manj, ko kedaj prej, na kateri si bodi način opravičenim željam za

individualno razvitje kakega slovanskega plemena. Vprašuje se pa, kaj more in ima delati hrvatski narod glede verjetnih važnih sprememb v položaju vsega Slovanstva, da si ohrani, okrepi in razširi svoj delokrog v slovanske družini?

Odgovar ajoč nekaj besedij na to vprašanje ne bomo se puščali v strogo politično modrovanje, ker se do sedaj Avstro-Ogerska glede izhodnega vprašanja drži nevtralnno in ta faktor prav malo zavisi od nas. Tudi sočutje, katero moramo kazati velikej izhodnej drami, ima bolj pasiven značaj. Aktiven je skoraj le oni del domačega dela, s katerim moremo pošteno iti naproti izhodnim dogodkom: se skrbjo ob upravi, šolstvu, poljedelstvu, obrtniji in kupčiji. Aktivno pa je dalje tudi ono delo, katero pospešuje mejsobno poznavanje, posebno onega naroda, ki si je slovanski značaj najčistej ohranil in vsled tega in vsled svoje mnogoštevilnosti obeta najizvirnej razvitje, t. j. oni narod, kateri bode najbolj določil tip slovanske kulture.

Važnost poznavanja ruskega naroda za nas da se dokazati tako rekoč iz prirodoslovnega stališča — katero je, se ve, ob enem tudi kulturno: V vsem organskem svetu ima posebno važnost križanje, vsled katerega dobivajo novi organizmi večjo jakost in plemenitost, mej tem, ko se v nasprotnem slučaju proizvodjajoča sila zmirom bolj izgublja ter novi organizmi glede telesne popolnosti padajo, a razumna bitja telesno in duševno. Nekaj podobnega je tudi v kulturnem življenju narodov: narodi, ki se preveč zapirajo od drugih, kakor n. pr. kitajski, dosegi neke stopnje razvitja, se nekako okamene, ali pa izumirajo, kakor n. pr. izključivi Spartiati, katerih je bilo po 3. mesenskej vojski 9000 (vsi se zemljo), sto let po Aristelju pa ne več ko 700 (samo 100 se zemljo).

Pri nas se, se ve, o fizičnem zapiranju govoriti ne more, pa tudi o duševnem samo v tem smislu, da od inteligencije, sprejemlječe tujo kulturo, jo more celi narod sprejemati le teško, nepolno in večkrat v stanju, v katerem ne more razločevati zares koristnih elementov od škodljivih zanj in od absolutno škodljivih, kateri slede za vsakim kulturnim razvitjem. Lehko se torej dogaja, da mi, mlada plemena, prejmljemo kulturo starih narodov, tako, da izgubljam najlepšo dobo, mladost, v kateri bi imeli dobivati si osnovo za višje razvitje, nego je ono, katerega prehajajo stari narodi. Pri velikih narodih take nevarnosti nij: za ruski narod je zapadna kultura podobna drožem, imajočem zakvasiti narodno testo, iz katerega se bo s časom gotovo dobil nov produkt višje vrste. Razpoznavaje rusko razvitje moremo se udeležiti tudi mi onih nedvomnih prednostij, katere bo imelo slovansko razvitje pred zapadnim in se smemo nadejati, da imajoč v sebi primerno več kvasa, nego ruski narod, bomo se svojim brzim napredkom plačali mu za ona slovanska načela, katera je zapadna kultura pri nas večidel uničila ter jih imamo iskati posebno na severu.

Vse to torej nij le teorija, marj ima praktičen namen, namreč zagotovilo, da vojski ne bode v interesu niti ruske vlade niti naroda, da ne blagovolijo individualni razvitek katerega si bodi slovanskega plemena, ne stoječega v nasprotju se slovanstvom sploh, zagotovilo, da je za plodovitost slovanskega razvitja potrebno mejsobno poznavanje, posebno pa poznavanje plemenitega ruskega

naroda, v svojej bitnosti morda najbolj slovanskega.

Dr. Fr. J. Celestin.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. novembra.

Državni zbor je po končanej debati o banknem štatutu en dan praznoval. — Celo ustavoverne novine nijso z rezultatom dozdanje debate zadovoljne. Vse s skrbio in sumom v negotovo finančno prihodnost gledajo.

Hrvatski listi so razljuteni na **Margjare**, ker so ti brutalno šli na dnevni red preko hrvatskih pravičnih zahtev gledé krajine. „Žalibože Hrvatska se prevarila u svojih pravednih nadah. Vlada Tiszina nije se pokazala pravednijom ni prijatnijom Hrvatskoj nego njezine predšastnice,“ piše „Obzor“. Ali mi bi si z začudenjem upali vprašati: je li mogoče, da se je kdo oz bilen mej Hrvatí za istinu česa nadejal od teh Magjarov?!

Hrvatskih zastopnikov večina je izstopila iz kluba liberalne (?) Tiszine stranke. Kaj bodo še na dalje storili, tega ne vemo. Vsakako hočemo o tej za nas vse avstrijske Jugoslovane važnej, če prav ne veselej, stvari še več reči, kadar bode vse pojasnilo prišlo.

Vnanje države.

Ruske novine so skoraj vse zložne v tem, da Kars ostane zdaj ruska trdnjava, ruska last. — Ob jednem pa pristavljajo, da glavna naloga ruske vojski je v Bulgariji, ker tu je treba Bulgare, sorodne Slovane, osvoboditi, dočim so Armenci le inorodni krščani.

V **Londonu** so toristični Angleži imeli svoj meeting in sklenili izreči svoje simpatije Turkom, ki „se bore za svobodo Evrope“. Rusom bodo ti sklepi malo škodovali.

Iz **Francoskega** se denes telegrafično poroča, da se je ustanovilo upravno ministertvo pod predsedništvom generala Rochoneta; Banneville je prevzel vnanje stvari; Ministerstvo ima kakor denes pred zbornico svoj program razviti.

Iz **Berlina** zdaj javljajo, da je bila cela historija o napadnih namerah nečega Poljaka na cesarja in Bismarka, — sama sleparija. Dotični človek Lubovski je navaden goljuf in prismoda ter je sam dal pisati svojo ovadbo.

Dopisi.

Iz **Maribora** 23. nov. [Izv. dop.]

Dne 22. t. m. zvečer so dali naši „burgarji“ na čast gospoda F. Leyerjá, kateremu so naši mestni očetje častno meščanstvo podelili, neko častno večerjo. Udeležilo se je je res lepo število gospodov vsake vrste. Šlo je neki do jednajste ure vse v lepem redu. Ko pa je začela vinska kapljica, katere se pri takih pojedinah nikoli ne manjka, nekoliko pod láse lezti in ko so prve kapacitete odšle, so začeli toti mladi Turki prav po turško rogoviliti. Namesto pušk so, to se ve, tudi stolci mogli dobri biti. Jaz bi sicer ne omenil te stvari, ko bi ne bili ravno ti nemški Turki pred 3. tedni enemu možičku, kateremu se tudi včasí v glavi malo zavrti in pri kozarci vina tudi rad katero reče, ki bi jo lahko zamolčal, — s policaji in s preiskavo žugali in na slednje tudi res v preiskavo spravili ga, zato, ker se je predrznil v nekej krčmi dvema dunajskima Turkoma reči, da nad Ruse ne pusti zabavljati, in če nijsta takoj tiho, ju bode ven vrgel. Akoravno cel naš svet vé, da toti možek ni onega večjega nij kos „ven vreči“, vendar ne pomaga nič. Kdor se za Ruse potegne, ta se tudi za Slovana gerira in v preiskavo z njim. Radoveden sem, ali bodo od kazinskih nemških Turkov tudi katerega kam citirali.

Moj Bog, kaj bi s Slovenci storili? K smrti bi nas obsodili ona gospoda iz mariborske moščeje.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Prihodnja predstava bode vtorek 27. t. m. Predstavljal se bode jako interesantna igra v 3. dejanjih „Prestop žene“, katera se je v Parizu nad stokrat ponavljati morala; — dalje se bode ponavljala znana burka v 1. dejanji „Gluh mora biti“.

— (Dr. J. Bleiweisu) so narodni pevci predsinočnjem za gled podoknico zapeli.

— (G. Waser), predsednik graške nadsodnije, je včeraj bil tukaj videti.

— (Konfisciran) je bil „Slovenec“ od četrtka zarad članka o državnoborske obravnavi gledé nagodbe.

— (Umrli) je 22. t. m. v Ljubljani Fern baron pl. Orczn, c. kr. umirovljen obrstlajtenant in kamornik nadvojvode Karla Ferdinanda v 58. letu. Denes ob 11. uri dopoldne izpremili bodo vojaški dostojanstveniki tukajšnji mrtveca na kolodvor, odkoder ga potem vlak odpelja domov na Ogersko.

— (Nova šolska knjiga.) Neutrudljivi pisatelj slovenski gosp. prof. Janez Jesenko je spisal ter na svoje stroške v „narodnej tiskarni“ natisniti dal novo, imenitno šolsko knjigo slovensko: občne zgodovine II. del, „Srednji vek“. Kolikor smo utegnili knjigo v naglici pregledati, videli smo, da nam v izbornem jeziku in v lepej, preglednej razredbi na 158. straneh opisuje najvažnejše dogodbe srednjega veka, kakor se uče po naših višjih učilnicah. Dasiravno je za sedaj pot tej knjigi v naše gimnazije in realke še zaprt (nadejamo se, da ne za večne čase! —), smo vendar prepričani, da se nemudoma uvede kot učna knjiga vsaj ondi, kjer se zgodovina slovenski predava, namreč na učiteljski v Gorici in v Kopru. G. prof. Jesenku mora pa slovenski narod hvaležen biti na njegovem neumornem trudu in res požrtvovalnem delovanju, kajti vsako leto obogati ta vrli mož naše slovstvo z več imenitnimi knjigami. Pričakujemo, da tudi o najnovejšem delu našega zgodovinarja kak strokovnjak v našem listu izpregovori svoje mnenje.

— (Iz Krškega) se nam 20. t. m. piše: 18. t. m. osnovala je naša prostovoljna požarna straža prvo veselico s plesom in tombolo. Prvikrat za dolgo časa, ko so domači fantje veselico osnovali. Vse se je lepo vršilo in cela veselica imela je po vsem meščanski značaj brez vsega takoimenovanega „noblega“ pretiranja. Lep znesek (100 gld.) je tombola požarne kasi donesla. Le tako naprej, mladi gospodje; na meščanskih slobodnih tleh vam naj bo torišče. —c.

— (Rešitelj Turčije.) Tržaška „Edinost“ poroča: Nek magjarski honvedski oficir se je minolo soboto odpeljal z družino iz Trsta v Carigrad, namen njegov je, družino pustiti v Carigradu, on pa pojde k turške armadi na bojno polje; bil je v polnej honvedske opravi sè sabljo. Prav njega je še manjkalo tam: zdaj pa hoté ali nehoté mora Turčija izgnati Rusa iz svojih dežel ter ga potisniti tja v sibirski led.

— (Zlata poroka.) Od šent Ila poroča „Gosp.“: Tukaj smo 29. okt. obhajali izredno svečanost. Prišla sta 2 starca, mož in žena pridne rodbine Sorkove v Jarenini, v našo farno cerkev, kder sta po 50 letih zopet stopila pred sv. altar k poroki. Poročil ju je

njiu lastni sin Janez Sorko, župnik v Augeru. Drugi sin Alojz Sorko, župnik v Susilah, je poprej pridigal in tretji sin, Karel Sorko, nadučitelj pri šent Ili, je orgljal svojemu starejšemu bratu pri slovesnej sv. maši. To je bilo za stara zakonska veliko veselje. Štirje sini so nja spremljali k zlatej poroki in štiri hčere, katerih vsaka pri enem bratu živi kot gospodinja. Vsem se je na licih brala velika hvaležnost in spoštovanja do ostarelih staršev!

— (Živinska kuga) se je pokazala na Ogerskem. Zato je iz več krajev od tam dovajanje živine prepovedano. Na Hrvatskem kuge še nij.

Razne vesti.

* (Razbojniki na Hrvatskem.) Ondan smo poročali, kako razbojniki okolo Pakraca ropajo denar ljudem. Denes čitaro v „Agr. Ztg.“ zopet, da je bila pošta, vozeča iz Bistre v Zagreb, 20. t. m. ob 6. zvečer pri Jankomiru blizu Podsuseda od razbojnikov napadena, postiljon, Ivan Papiga, je bil s se kirami strašno razmesarjen. Roparji so vzeli 1268 gld. 30 kr. Dozdaj jih še nemajo.

* (Dete umorila.) Iz Hohenwarta na Bavarskem se piše: Mlada mačeha je poslala dete pasterko po pivo. Dete je prosilo, naj mu da tudi en požirek. Namesto tega, ga je mati vdarila z vrčem tako po glavi, da je krvavo na tla padlo in kričalo. Zdaj pa se je še le v babnici vnela krvilakomnost, vrgla se je nanje in je s kamenom tako nabijala, da je mrtvo obležalo. Potem je mrtveca zavlekla v klet. Ali kmalu se je zvedelo za divje dejanje. Uzrok umoru je tudi, ker je dete imelo od svoje matere 3000 gld. dednega premoženja. Po tem je bila mačeha lakomna.

* (Samomor realnega učenca.) Na Dunaji se je 21. t. m. realec, petnajstlet star dečko, z revolverjem v prsi ustrelil, iz strahu, da ne bi bil kaznovan, ker so ga našli, da je nekaj nenavnega zapisoval.

* (Umorila) bi se bila rada nekova dekla v Pešti ter je v ta namen nasula v nekov lonček smodnika in mej njega pomašila šest krogel. Na vse to je sedla in potem zmés užgala. Zeló pak je iznenadil vspeh nje priprav dekleta, kajti smodnik jo je samo nekoliko osmodil — krogle, o katerih je menila, da jej bodo razstrelile život, ležale so pak še vedno na dnu lonca.

* (V čeških Toplicah) praznovalo je dne 17. t. m. pet zakonskih parov svoje srebrne ženitve, mej temi sta bila dva katoliške, dva protestantske, a en par židovske vere.

* (Turški ranjeniki) rajše mrejo za ranami, kakor da bi jih pustili izrezavati; pravijo namreč, ako ostanemo vse življenje pokvêke, moral bi nas rediti sultan, ki pa nema za to denarja, ako pak umremo, odprta so nam sedma nebesa sè cvetočimi dekleti in vsakoršnimi slastmi.

* (Viharji.) Z morja poročajo od raznih, zlasti severnih krajev, da je divjal zadnje dni, ko je pri nas po malo dež šel, velik vihar in ladijam nagajal.

Národno-gospodarske stvari.

(Nove colne tarife) za mejo proti Nemškej so urejene po 100 kibo čistega blaga t. j. ne gledé na zavitke, zaboje in posodo. Colnina znaša torej pri 100 kilo kave 24 gld. (pri 1 kilo 24 kr.) pri cukru 15—20 gld., hmel je nastavljen na 5 gld., voli ali biki 4 gld., krave 1 gld. 50 kr., teleta po 75 kr. Vино tuje se bo na meji vagalo s posodo vred in od 100 kilo računilo po 12—20 gld. colnine; tuje vino se bode torej znatno podražilo, kar bo seveda našim vinogradarjem jako po volji. Žganje je nastavljeno s colnino na 24 gld. od 100 kilo, likerji na 40 gld., sir na 9 gld., tkanine iz pavole na 32—90 gld., žamet in špice na 70—150 gld.; tkanine iz laneta in ovčje volne na 12—150 gld.; iz žide pa na 150—300 gld. od 100 kilo;

dalje od 100 kilo železa 50 kr., od šinj 1 gld. 50 kr., od železa v šibah in palicah in od jekla (ocla) 2 gld. 50 kr. do 3 gld. 50 kr., od pleha po 4—8 gld. Brez colnine smejo k nam črez mejo: žito, moka, kruh, konji, perutina, kože, drva, oglje, srebro, zlato; le od vsakih 100 kilo rajša bo treba plačati 2 gld. To so nove tarife, kakor so jih naši ministri z ogerskimi vred nastavili, in ki bodo ob novem letu obveljale, ako jih dunajski in ogerski državni zbor sprejmeta.

Petrolej je plačal odslej 8 gld. v zlatu cola (prej ga je bil le 1 gld. 50 kr.) Zlatu proti temu in pa proti povišanju cola na kavo so močno zavzeli vsi ubožnejši naši prebivalci, t. j. večina, in uže se iz raznih mest proti temu peticije na drž. zbor pošiljajo. Petrolej in kava bode ta namreč potem dražja, to je jasno.

Važno

je naznanilo v denašnji številki Samuela Heckschera star. v Hamburgu. Ta hiša si je radi promptnega in zanesljivega izplačevanja dobitkov tu in v okolici dobro ime pridobila, ter vsacega na denašnji inserat opozorujemo.

Oznanilo.

Na Malej Štangi, okraja litijskega, (eno uro od Litije) se prodaje 240 seznjev svetá z žveplenim kremencem (Schwefelkies) in svincem po dobri ceni. Blaga je tam prav mnogo in se vedno izkopava.

(357—1)

Jakob Končar,

iz Male Štange št. 71, okraja litijskega.

Glavni dobitek ev. 375.000 mark.

Naznanilo sreče.

Dobitke garantira država.

Vabilo za udeležitev

dobitkinih naključeb

od države Hamburg garantirane velike denarne loterije, v kateri se bode gotovo dobilo črez

8 milijonov mark.

Dobitki te koristne denarne loterije, katera obseža vsled načrta samo 85.500 srečk so sledeči: namreč 1 dobitek event. 375.000 mark, specialno mark 250.000, 125.000, 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 6 krat po 30.000 in 25.000, 10 krat po 20.000 in 15.000, 24 krat po 12.000 in 10.000, 31 krat po 8.000, 6.000 in 5000, 56 krat po 4000, 3000 in 2500, 206 krat po 2400, 2000 in 1500, 412 krat po 1200 in 1000, 1364 krat po 500, 300 in 250, 28246 krat po 200, 175, 150, 138, 124 in 120, 15839 krat po 94, 67, 55, 50, 40 in 20 mark in dospelo čez nekaj mesecev v 7 oddelkih do gotove odločbe.

Prvo dobitkino žrebanje vršilo se bode službeno

dné 12. in 13. decembra t. l.

in velja za-nje

Cela originalna srečka samo 3 gl. 40 kr.

Pol originalne srečke " 1 " 70 "

Četrť originalne srečke " — " 85 "

in razpošiljam te od države garantirane originalne srečke (nikakor prepovedane promese) proti frankiranej pripošiljativni zneska ali pa proti poštnemu povzetku tudi na najoddaljene kraje.

Vsak udeležnik dobi od mene poleg svoje originalne srečke zastonj tudi originalni načrt z vtisnjenim državnim grbom in po dovršenem žrebanju pripošje se takoj vsacemu brez zahtevanja službeni spisek žrebanja.

Izplačevanje in razpošiljanje denarnih dobitkov

do interesentov izvršujem sam direktno in promptno in z najzanesljivejšim molčanjem.

Vsako naročilo more si vsak preskrbeti s poštno nakaznico ali pa priporočenim pismom.

Obrne naj se tedaj vsak z naročilom zaupljivo do

moje firme

Samuel Heckscher sen.,

bankirna in izmenjevalna pisarna v Hamburgu. (329—7)

Tržne cene

v Ljubljani 24. novembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 43 kr.; — reži 6 gld. 50 kr.; — ječmen 5 gld. 67 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; ajda 6 gld. 50 kr.; — prosó 5 gld. 67 kr.; — kornuza 6 gld. 60 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 86 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 97 kr.; — mast — gld. 87 kr.; — špeh trščen — gld. 60 kr.; — špeh povejen — gld. 70 kr.; jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — telečnine 52 kr.; — svinjsko meso 52 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 05 kr.; — slamo 1 gold. 85 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 24. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld. 65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	15
Zlata renta	74	65
1860 drž. posojilo	112	60
Akcije narodne banke	812	—
Kreditne akcije	209	40
London	118	50
Napol.	9	51
C. kr. cekini	5	65
Srebro	106	20
Državne marke	58	60

Gostilna v Zgornjej Šiški,

hišna št. 43 s tremi sobami, kuhinjo in z vso gostilniško pripravo se daje v najem. — Ravno tam se prodaje za nizko ceno 70 prav lepih **kostanjnih dreves.** Natančneje se izve pri lastniku v taistej hiši. (345-3)

C. Wanischa

novošegnega, rokodelnega, konfekcijskega, suknenega in platnenega blaga zaloga

v Ljubljani, na mestnem trgu 7, priporoča zaradi započete zimske dobe svoje popolnem izbrane sklade po zelo zmanjšane ceni. Tudi na izbiro za (346-2)

sv. Miklavža darila.

Primerke s pošto pošiljamo hitro.

Važno za vse, ki imajo svetilke!

Najboljše

za svetilke se petrolejem in oljem je izumil

c. kr. privilegirani popravljalec svetilk

Alojzij Greul.

Vseh vrst svetilke mogó se tako izpremeniti, da se dadé vžgati s klinčkom ter nij treba jemati strani ni cilindra ni strešice, kar je gotovo zelo pripravno. Ob jednom tuči dobođe luč mnogo lepsi plamen in nij se bati, da bi počil cilinder ali da bi v obče luč le slabo brlela. **Popravljanja izvršujem takoj, ako kedó želi, ter prosim, da se takova naročila izvolijo pošiljati v hotel „k Slonu“, sobna št. 20.**

V. Wenko,

jedini pooblaščen popravljalec svetilk za Kranjsko in Istro.

(356-1)

Samo z nakazanimi novci se more naročiti:

II. snopič

slov. narodnih pesnij.

Na 22 straneh velike 8° obsega 22 manj poznanih, četverglasno upravljenih domačink. Cena 90 kr. Novi gg. naročniki dobé I. in II. snopič za 1 gld. 50 kr. — Gluha pisma in listnice se prezirajo. Kanal (Primorsko).

(334-5) Josip Kocijančič.

Bazar Friedmann

z Dunaja Praterstrasse št. 26, tukaj

v slonovih ulicah št. 11, je bil odprt včeraj.

Ondi je najti veliko skladišče izdelkov od usnja, lesa, stekla in bron, potovalnih potrebščin, pötler igrač in mnogo

zimske tkanine,

n. pr.: jopiči, hlače, nogovice, papuče, itd., itd. ter obino takih stvari, ki so zelo pripravne za darila — vse to po neznano nizkih cenah in izvrstne kakovosti.

Osobito si usojam opozoriti na svoja oblačila od

nepredene svile,

n. pr.: spodnje obleke, jopiče, hlače, nogovice in obujke, katere so priporočili najslavnejši zdravniki za vrlo zdrave, ter sem sijaz kupil patent za njih prodavanje.

Sè poštovanjem

Bazar Friedmann,
Anton Fischer.

(355-2)

Klaviature,

katere 4 do 200 komadov igrajo z ekspresijoni ali ne, mandolino, bobne, igrajoče zvončke, kastagnete, nebeske glasove, itd.

Tobakire z godbo,

katere igrajo 2 do 16 komadov, necessaires, stojala za cigare, švicarske hišice, fotografske albume, črnike, rokovične omarice, težnike za pisma, cvetlične vaze, cigaren-etuis, tabačne škatljice, delovne mize, sklenice, kupice za pivo, listnice, stole, itd., vse z godbo. Vedno najnovejšo priporoča

J. H. Heller, Bern.

Vsi izdelki, v katerih nij zapisaano moje ime, so ponarejeni; priporočam tedaj vsakemu, da se obrne naravnost do mene. Cenike razpošiljam franco. (338-2)

Tucl.

23. novembra:
Pri Slonu: Hobert iz Dunaja. — Wenko iz Grada. — Topfer iz Linca. — Jekovec iz Gorenjskega. — Zajec iz Karovca.
Pri Mateti: Brann iz Dunaja. — Lininger iz Grada. — Kumer iz Kočevja. — Schachel iz Dunaja. — Wasser iz Grada. — Kalm iz Dunaja. — Herborn iz Trsta.

Umetil v Ljubljani

od 20. do 22. novembra:

Marijina Gras, osebojnica, 57 l., v bolnici, za snifco. — Fern haon pl. Oren, c. kr. penz. obstarjenant, karnonik nadvojvode Karla Ferdinanda, id., na kongresnem trgu št. 2, za otrpenjem možjan. — Marija Hutter, sirta, 14 let, v bolnici, za gnojno mrtlico.

Poziv!

Dobrodelni bazar na Dunaji

prodaje za podporo po vojski rusko-turškeji osiromašenih rodbin te predmete, kateri ne bi imeli o božiči pri nobenej hiši manjkati, ker jim je cena čudovito nizka ter znaša samo

5 gld. 75 kr. a. v.

■ Predmetje so: ■

1 majhen eleganten klavir, na kateri mogó celo dečaki in dekletca igrati najlepše komade.	1 krasen perzišk voz, ki ga pelja navadna koza.
1 dunajsko gledališče, kjer precej v prvem dejanji vzame hudič žida ter ga nese v peklo.	1 benetsko ognjišče — ako pritisneš, poskoči ven začaran kraljevič.
25 brilantnih ozaljškov za božično drevesce.	1 šimpanza (opica), ki ministru kaže jezik.
25 svečic, ki se imajo prižgati na božičnem drevescu.	1 orijentalška gajba s tremi promičnimi in pevajočimi nežnimi ptički.
25 brilantnih svečnikov, kateri se obesijo na božično drevesce.	1 egiptska stražnica, pred katero sem ter tija hodi stražnik.
1 kitajsk mandarin, ki napravlja 14 skokov.	1 začaran mlin, kateremu se mora vsak smijati.
1 mično opravljena punica, ki se pelja v vrbaščeku umeteljno pletenem ter vpije, brea in se giblje.	2 lični skatljici, v katerih najdejo mnogo zabavnih stvari otroci katerih si koli let.
- 87 predmetov.

Vseh tu navedenih 87 velékrasnih predmetov stoji vkupe samo **5 gld. 75 kr. a. v.**

Kdor si jih omisli, pripravi si z malim denarjem primernih in lepih božičnih daril ter ob jednom izvršuje delo človekoljubja.

Naslov:

Erster Wiener Weihnachts-Bazar,
Wien, Stadt, Elisabethstrasse 26.

Pošilja se s povzetjem ali pa za gotov denar. (337-3)

Dr. Anton Binter, (352-2)

bivši sekundarij deželne bolnice v Ljubljani in ces. kr. zdravilski asistent, naznanj p. t. občinstvu, da se je v Radovljici naselil.

Nij brez vse vrednosti,

nego praktično in solidno

božično darilo

dečakom in dekletcem primerno, obsegajoče mnogo zanimljivih stvari,

vse to za malo ceno **5 gold. 60.**

V zbirki najdeš te-le komade:

1 urejen bazar.	1 bojišče, Rusi in Turki s premičnimi topovi, vse od koví in fino pobarvano.
1 nož, vilice in žlica od kovine, ki ostane vedno svetla.	1 velika punica, opravljena po najnovejšej šegi, s klobukom in zavojem.
1 železničen vlak od kovine, ki gré in žvižga.	15 svečnikov za božično drevesce od niklja.
1 mehaničen izurjen konj (à la Renz), ki se na zapoved promiče, za otroke vrlo zanimljiv.	15 svečic, za-nje primernih.
1 Domino-igra, velika in lepa.	3 japonske svetilke.
1 velika knjiga s podobami ter navodi za pisanje, čitanje in računanje, sè zagonetkami, izreki in krasnimi barvanimi slikami.	4 lične skatljice sè slaščicami.
1 majhena čudezna ploča ali žive podobe, vrlo zabavno.	50 briljantnih záklepek, na katere se mogó po drevescu razobesiti razne stvari.
1 klavir s tipkami od ponarejene slonove kosti in z navodom ter notami.	12 okroglih reflektorov, barvanih.
1 umeteljno izdelan angel za božično drevesce zelo pozlačen ter prekrasen.	12 komadov fantastičnega ovóčja.
- (354-2)

Naslov: Spezialitäten-Magazin,
WIEN, Kärntnerstrasse Nr. 59.

➡ Pošiljamo za gotov denar ali s povzetjem.